

איתי מק, עו"ד
Eitay Mack, Advocate
ايتاي مك، محام

מרכז כלל, משרד 745, רח' יפו 97, ירושלים ■ טל' 02-5877766, פקס 02-5877744
Clal Center, Office 745, 97 Yaffo St., Jerusalem ■ Tel 02-5877766, Fax 02-5877744
eitaymack@gmail.com

יום ראשון 11 נובמבר 2018

לכבוד
רחלי חן
ראשת אגף הפיקוח על ייצוא ביטחוני (אפ"י)
משרד הביטחון

שלום רב,

הנדון: בקשה דחופה לבטל את רישיון הייצוא הביטחוני של חברת NSO אשר

שימש/משמש למעקב אחר ארגון Amnesty International

1. פנייה זו נשלחת בשם האזרחים הישראלים יונתן גר, מנכ"ל הסניף הישראלי של ארגון Amnesty International, ומולי מלקאר, מנהלת התוכניות בסניף (מצ"ב ייפויי כוח), ובשמי.
2. Amnesty International הינה תנועה עולמית שכוללת 70 קבוצות מקומיות (המכונות "סניפים"), מזכירות בין-לאומית (רשומה בלונדון, בבריטניה), ומעל שבעה מיליון תומכים בכל חלק של העולם; ארגון Amnesty International נוסד בשנת 1961, והוא עצמאי מכל ממשלה, אידיאולוגיה פוליטית, אינטרס כלכלי או דת. Amnesty International מנהל קמפיינים לקידום כיבוד ויישום של הדין הבין-לאומי של זכויות האדם, והדין הבין-לאומי ההומניטרי. עבודתו מתבססת על כללים ועקרונות בין-לאומיים, ונורמות של זכויות אדם, המעוגנים באמנות ובדין המנהגי הבין-לאומי; Amnesty International מבצע מחקרים ופעילות אשר חושפים הפרות של זכויות אדם, ותומכים בצדק, אמת ותיקון, כדי שהפרות זכויות האדם לא יקרו שוב; בנוסף לפעילות Amnesty International לגבי מקרים ספציפיים של הפרות זכויות אדם, הארגון קורא לכל ממשלות העולם להקפיד על שלטון החוק, לאשר וליישם את הסטנדרטים הדרושים בתחום זכויות האדם, וכן מעודד את כל אזרחי העולם לתמוך ולכבד זכויות אדם.
3. הסניף הישראלי של Amnesty International הוקם בשנת 1964, ומקיים פעילות מגוונת שעיקרה הם הגנה על זכויות האדם, נקיטת פעולה למען קורבנות הפרות זכויות אדם, וקידום תרבות של זכויות אדם בישראל.
4. על אף ההליך שהתקיים בבג"צ 5662/17, בעתירה לביטול הרישיון של חברת NSO למקסיקו, נראה כי קיימות ראיות לכך שמשרדך לא הפיק את הלקחים הדרושים.

5. בפרסום של Amnesty International¹, נחשף כי במהלך חודש יוני 2018, נעשה ניסיון לתקיפה של איש צוות בארגון, באמצעות מערכת המעקב של חברת NSO. איש הצוות קיבל הודעת פיתיון בעניין הפגנה מול שגרירות סעודיה בושינגטון. Amnesty International תיעד ניסיון דומה לתקיפה באמצעות מערכת NSO, של פעיל זכויות אדם מסעודיה המתגורר מחוץ למדינה.
6. לפי בדיקות שערכו Amnesty International² ו-"citizen lab"³, מכון מחקר מוערך מאוניברסיטת טורונטו, התשתית הטכנולוגית שבאמצעותה נעשה ניסיון לתקוף את Amnesty International ואת פעילי זכויות האדם הסעודי, תואמת לתשתית שנחשפה בעבר כמשמשת את תוכנת המעקב "פגסוס", אשר מיוצרת ונמכרת ע"י חברת NSO. בשנים האחרונות נחשף כי נעשה שימוש לא חוקי דומה במערכת "פגסוס" גם במקסיקו⁴, באיחוד האמירויות⁵ ובפנמה⁶.
7. מבחינת יכולת טכנית, מערכת "פגסוס" מאפשרת השתלטות על מכשיר הפלאפון אליו הוחדרה, הכוללת בין היתר איסוף של המידע הטמון במכשיר ובאפליקציות שהועלו עליו (למשל, שאיבת המידע מהדואר האלקטרוני), הפיכת המצלמה למיקרופון ולמכשיר הקלטה, ניטור של השיחות וההודעות המבוצעות במכשיר, ואיסוף מידע לגבי מיקום מחזיק המכשיר. המערכת הופכת הצפנה לחסרת ערך.
8. בהקשר זה, ידוע כי בחודש מאי האחרון נגזר עונש מאסר של 10 שנים על פעיל זכויות האדם מאיחוד האמירויות, Ahmed Mansoor, אשר הותקף ע"י מערכת מעקב של חברת NSO. זאת בגין פרסומים שפרסם ברשתות החברתיות המבקרים את מצב זכויות האדם שם⁷.
9. ככל שהמערכת הייתה מופעלת בהצלחה במכשיר הפלאפון של איש צוות Amnesty International, היה מתאפשר לממשלה זרה (הלקוחה של חברת NSO) לבצע איסוף של הפרטים האישיים והאינטימיים של איש הצוות, וכן לבצע מעקב אחר פעילות Amnesty International, הקמפיינים, המחקר והדיונים הפנימיים בארגון. חמור מכל – היה מתאפשר לחשוף את פרטי הפעילים המקומיים בסעודיה ובמדינות אחרות שבקשר עם הארגון, ובכך לסכן את שלומם וחירותם.
10. בכל מקרה, עצם הניסיון לתקוף באמצעות המערכת את מכשיר הפלאפון של איש צוות Amnesty International עשוי לגרום "אפקט מצנן", וכן להפחית את תחושת הביטחון בקרב צוות Amnesty International, וכן בקרב פעילים וארגונים אחרים לזכויות אדם.

¹ Amnesty International Among Target of NSO-Powered Campaign, 1 August 2018

² <https://www.amnesty.org/en/latest/research/2018/08/amnesty-international-among-targets-of-nso-powered-campaign/>

³ <https://citizenlab.ca/2018/07/nso-spyware-targeting-amnesty-international/>

⁴ <https://citizenlab.ca/2017/08/nso-spyware-mexico-corruption/>

⁵ <https://citizenlab.ca/2016/08/million-dollar-dissident-iphone-zero-day-nso-group-uae/>

⁶ <https://www.univision.com/univision-news/latin-america/exclusive-panamas-ex-president-wiretapped-americans-according-to-court-documents>

⁷ <https://www.reuters.com/article/us-emirates-activist/uae-jails-activist-for-10-years-over-social-media-posts-report-idUSKCN1IW035>

11. השימוש במערכת המעקב של חברת NSO נגד Amnesty International, במיוחד לאחר הדיון בבג"צ 5662/17, מהווה חציה נוספת של "קו אדום".
12. כישלון אפ"י באי מניעה וחקירה של שימוש כזה במערכת המעקב של חברת NSO, מעלה חשש לזלזול מוחלט מצד אפ"י בכל הקשור למתן רישיונות לייצוא ביטחוני ולפיקוח על הרישיונות שניתנו. כמו כן, לא ברור אם הוצג מלוא המידע הרלוונטי לשופטים שדנו בבג"צ 5662/17, לגבי הפעילות של חברת NSO והאופן שבו אפ"י מפקח עליה.
13. בתגובה לפרסומים על השימוש במערכת הריגול של חברת NSO נגד Amnesty International, פרסמה הודעה בזה הנוסח⁸:

NSO Group develops cyber technology to allows government agencies to identify and disrupt terrorist and criminal plots. Our product is intended to be used exclusively for the investigation and prevention of crime and terrorism. Any use of our technology that is counter to that purpose is a violation of our policies, legal contracts, and the values that we stand for as a company. If an allegation arises concerning a violation of our contract or inappropriate use of our technology, as Amnesty has offered, we investigate the issue and take appropriate action based on those findings. We welcome any specific information that can assist us in further investigating of the matter.

14. ככול שאכן כפי הודעת חברת NSO, תנאי רישיונות הייצוא הביטחוני שניתנו לה מגבילים את השימוש במערכת לצורך מאבק בפשיעה ובטרור בלבד, הרי שהחשיפות החוזרות על השימוש במערכת המעקב לצורך תקיפה של פעילי וארגוני זכויות אדם, החברה האזרחית, עיתונאים ואחרים ברחבי העולם, מעידות כי תנאי הרישיונות אינם מקוימים, וכי הדבר כנראה ידוע היטב הן ל-NSO והן לאפ"י. בכל מקרה, לאחר החשיפה של מקרה חמור נוסף, ברור כי המגבלות הפורמליות הקיימות לכאורה בתנאי רישיונות הייצוא הביטחוני שניתנו לחברת NSO, אינן מספיקות.
15. למיטב הבנתנו, לפי הוראות חוק הפיקוח על ייצוא ביטחוני, תשס"ז-2007, והחלטות ביהמ"ש העליון לגבי האחריות המוטלת על רשות מנהלית במקרים דומים לאלה של חברת NSO – כאשר ישנן הפרות חוזרות וצפויות ע"י החברה שקיבלה רישיון מהרשות המנהלית – צוות אפ"י ואת עצמך חייבים לפעול כדי למנוע הפרות נוספות שעלולות לפגוע בפעילי זכויות אדם, עיתונאים וארגונים בכל רחבי העולם באמצעות מוצרים של חברת NSO, ובמיוחד למנוע פגיעה בפעילי זכויות אדם הקשורים לארגון Amnesty International.
16. מיותר לציין כי פעילות להגנה על זכויות אדם, אינה מהווה פשע או פעילות טרור. ראי למשל סעיף 1 להחלטת מליאת האו"ם (53/144), מיום 9.12.1998:

Everyone has the right, individually and in association with others, to promote and to strive for the protection and

⁸ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/08/is-nso-group-a-goto-company-for-human-rights-abusers/>

⁹ <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/rightandresponsibility.aspx>

realization of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels.

17. לאור כל האמור לעיל, הינך מתבקשת להפעיל את סמכותך במסגרת הוראת סעיף 9 לחוק הפיקוח על ייצוא ביטחוני, תשס"ז-2007, ולבטל את רישיון הייצוא הביטחוני שניתן ל-NSO

ושימש/משמש למעקב אחר ארגון Amnesty International.

18. נודה להתייחסותך המהירה.


בכבוד רב,
איתי מק, עו"ד